

VPRAŠANJA

S1 Srednja šola Slovenska Bistrica

Globalno pomanjkanje pitne vode je v tem stoletju eden največjih svetovnih problemov. Zdi se nam, da je naslednje vprašanje ključno za našo prihodnost:

KAKO V 21. STOLETJU OHRANITI PITNO VODO?

1. 1 Tudi v Sloveniji se pojavljajo vedno večje težave z onesnaženjem pitne vode. Kje so vzroki za onesnaženje vode v vašem kraju in kako ga rešujejo pristojne službe ali krajani sami? (Metoda za delo naj bo prosta izbira.)
 1. 2 Ste morda tudi že sami ali bi lahko še kaj naredili za rešitev tega problema? (Navedite predloge ali opišite, kaj ste že naredili za rešitev tega problema.)
 1. 3 Zadnje čase se v medijih pojavlja trditev, da bo naslednja svetovna vojna vojna zaradi vode. Ali je mogoče, da ta napoved drži? Komentirajte jo in komentar podprite z dejstvi.
-

S2 Srednja šola za FKZ, Ljubljana

Gensko spremenjeni organizmi že nekaj časa »burijo duhove« svetovni javnosti. Že dolgo se gensko spremenjeni organizmi in njihovi produkti uporabljajo v znanosti, farmaciji, vprašljiva pa je njihova uporaba predvsem v prehrani in poljedelstvu. Zanima nas:

KAKO JE Z UPORABO GENSKO SPREMENJENIH ORGANIZMOV IN NJIHOVIH PRODUKTOV V SLOVENIJI?

1. Na katerih področjih (npr. medicina, znanost, farmacija, prehrabena industrija, in podobno) se uporabljajo gensko spremenjeni organizmi ali njihovi deli oziroma proizvodi v Sloveniji?
2. Kateri GSO ali njihovi deli oziroma produkti se uporabljajo v zgoraj navedenih področjih v Sloveniji?
3. Kaj o uporabi GSO in njihovih delov v medicini, farmaciji in prehrabeni industriji menijo dijaki vaše šole in krajani vašega kraja?

Oblika odgovora:

Kot odgovor na prvi dve podvprašanji pričakujemo zgoščen povzetek ugotovitev, ki jih pridobite z vašo raziskavo (intervju s strokovnjaki s posameznih področij, podatki ustreznih inštitucij...). Glede na dobljene podatke lahko le-te predstavite v obliki tabele, lahko tudi grafa.

Kot odgovor na tretje podvprašanje izvedite anketo na šoli in v vašem kraju. Povprašajte jih, kaj menijo o uporabi gensko spremenjenih organizmov in njihovih delov v medicini, v farmaciji in v prehrani človeka. Odgovor naj utemeljijo (za lažjo predstavo jim navedite po en primer uporabe na posameznem področju). Rezultate ankete predstavite v obliki strnjenih odgovorov ter v obliki grafa (koliko anketiranih uporabo GSO podpira, koliko jih je proti uporabi, koliko anketiranih je neopredeljenih ter kakšni so odgovori (za, proti, neopredeljeni) glede na starost v letih in spol).

S3 Srednja šola Zagorje

HRANA - ZDRAVJE

Znano je, da sta nezdrava prehrana ter telesna nedejavnost pomembna dejavnika za razvoj civilizacijskih bolezni (debelost, sladkorna bolezen, bolezni srca in ožilja, rak ...).

Zaradi spremenjenih življenjskih pogojev se je način življenja zelo spremenil. Naše prehranske navade so nezdrave. Prehranjujemo se neredno, izbiramo neprimerna živila, popijemo preveč gaziranih in sladkih pijač, hkrati pa nismo dovolj telesno dejavni. Vse to lahko povzroča slabo počutje, slabšo delavno in umsko storilnost, vpliva pa tudi na zmanjšano odpornost.

Da bi izboljšali prehranske navade dijakov, so v srednjih šolah uvedli topli obrok za dijake.

Naša tema je: Zdrava prehrana dijakov.

1. Ugotovite, če je vaša šolska malica (topli obrok) v skladu s Smernicami zdravega prehranjevanja. Spremljajte jedilnik enega tedna.

Tabela: Priporočene energijske in hranilne vrednosti za topli obrok dijaka

Priporočene energijske vrednosti za topli obrok	
2350 - 3530 kJ	

Priporočene hranilne vrednosti za topli obrok		
Ogljikovi hidrati (>50 %)	> 1470 kJ	> 86 g
Maščobe (< 30 %)	< 880 kJ	< 24 g
Beljakovine (10-15 %)	290 - 440 kJ	17 - 26 g

Dnevni energijski priporočeni vnos za mladostnico je 10500 kJ/dan ter za mladostnika 13000 kJ/dan. Šolska malica (topli obrok) zavzema 20 % - 30 % dnevnega energijskega priporočenega vnosa.

Izdelajte tabelo hranilnih vrednosti in energijske vrednosti toplega obroka za vsak dan. Primerjate s Smernicami zdravega prehranjevanja v vzgojno - izobraževalnih ustanovah. (Uporabite spletno stran: <http://lacna.piksna.net:8080/>, ki vam bo v pomoč pri izračunih).

Pripravite poročilo, če so izbrana živila obroka v skladu s priporočili.

2. Koliko sladkorja povprečno zaužije dijak vaše skupine s pijačami v enem dnevu? Kolikšen delež predstavlja zaužiti sladkor v pijačah, gleda na priporočeni dnevni vnos manj kot 69 g sladkorja (< 10 %).

Pripravite poročilo.

3. Pripravite načrt, kako bi mladostnika usmerili k pravilnemu in zdravemu načinu prehranjevanja?

Pripravite načrt.

S4 Šolski center Krško-Sevnica

KAKO SE V VAŠEM OKOLJU KAŽE NESTRPNOST DO RAZLIČNIH VRST DRUŽIN (ZAKONSKA ZVEZA, ZUNAJZAKONSKA SKUPNOST, PARTNERSKA SKUPNOST, ZUNAJPARTNERSKA SKUPNOST)?

- Kako v vašem razredu/skupini v primerjavi z ostalimi krajanji razmišljate o Sloveniji kot liberalni državi in kako so enakovredno zavarovane pravice vseh otrok?
- Izpostavite tri segmente v naši družbi, ki najbolj vzpodbujajo nestrpnost do različnih vrst družin.

Izrazite svoje stališče in ga primerjajte z odzivi iz vašega okolja (anketa v različnih starostnih skupinah) ter primerjavo predstavite v obliki grafa.

S5 Gimnazija Kočevje

KAKŠEN JE POMEN OSEBNEGA STIKA PRI VSAKODNEVNI KOMUNIKACIJI V DOBI TEHNOLOŠKE DRUŽBE 21. STOLETJA?

Podvprašanja:

1. V kakšni meri je osebni stik pri vsakodnevni komunikaciji med mladimi še prisoten?
2. Katere teme so najpogostejše pri komunikaciji na daljavo?
3. Katere so najhujše nevarnosti/slabosti komunikacije na daljavo in katere so njene prednosti?

S6 ESIC Kranj

PORABA IN VARČEVANJE Z ENERGIJO

Kako lahko gradbeništvo pripomore k zmanjšanju in varčevanju energije?

- Kako bi z načrtovanjem gradnje bivališč lahko zmanjšali porabo energije? V svoji okolici poišči lastnike novogradenj in se pozanimajte o njihovem načrtovanju bivališča v skladu z varčevanjem energije.
 - Primerjava pasivne - aktivne - standardne hiše pri porabi energije. Ugotovi razliko v stroških postavitve med njimi - na terenu preveri, kako ti stroški vplivajo na odločitev, katero izmed naštetih ljudje postavijo.
 - Koliko energije prihranimo s toplotno izolacijo bivališč (neizolirana in dobro izolirana hiša)? Kolikšni so stroški za ogrevanje? Preveri in poizvej doma in pri sorodnikih. Kako so vaša bivališča toplotno izolirana ter ali v prihodnosti načrtujete izboljšanje toplotne izolacije?
-

S8 Biotehniški center Naklo

LOČEVANJE ODPADKOV

Ali na vaši šoli ločujete odpadke in koliko časa jih že ločujete?

Podrobno opišite način ločenega zbiranja (pred šolo, po hodnikih, v razredih, kabineti, zbornica, lahko tudi doma, kam gredo vsi ločeni odpadki v vašem kraju ...). Opišite kako je z upoštevanjem navodil za ločeno zbiranje. Zaželeno je fotodokumentacija in demonstracija primerov dobrih praks.

(Opomba: v kolikor na šoli slučajno še ne ločujete odpadkov, razmislite o uvedbi le-tega. Napišite svoje ideje in možnosti za uvedbo le-tega. Naj vam bo to naše vprašanje izziv, da spremenite vaše dosedanje navade).

Kakšne koše za ločeno zbiranje odpadkov uporabljate (predlagamo fotodokumentacijo)?

Ali mesečno tehtate ločeno zbrane odpadke, v kolikor ja: do kakšnih ugotovitev ste prišli, v kolikor ne, zakaj mislite, da bi bilo to dobro?

Kakšno je vaše mnenje o ločevanju odpadkov na šoli (napišite, kako lahko mladi prispevamo k temu)?

VLOGA DOMOLJUBJA V DANAŠNJI DRUŽBI.

V družbi 21. stoletja, ki je podvržena procesu globalizacije, se postavlja vprašanje domoljubja kot še vedno aktualne ali že preživete družbene vrednote. Sodelujoče v projektu želimo vzpodbuditi, da v svoji raziskavi razmišljajo o naslednjih sklopih:

- Pomen domoljubja v preteklosti. *Na posameznih primerih prikazati razvoj in prisotnost domoljubja skozi zgodovino; kje je meja med domoljubjem in nacionalizmom...*
- Mladi in domoljubje v 21. stoletju. *Predstavitev odnosa današnje generacije srednješolcev do vprašanja domoljubja; primerjava odnosa do tega vprašanja med dijaki in njihovimi starši.*
- Kako ljudje izkazujejo domoljubna čustva? *Predstaviti kako, kje, kdaj, način izkakovzvanja domoljubnih čustev; kakšna je vloga države pri vzpodbujanju domoljubja med državljani.*
- V raziskavi se osredotočite predvsem na okolje v katerem živite (družina, domači kraj - občina, kraj šolanja, šolski okoliš).

Ker gre za zelo obširna vprašanja, lahko izberete samo eno podvprašanje oz. en sklop; po želji pa lahko predstavite problematiko v celoti. Način dela, izbiro virov in obliko dogovorov prepuščamo vaši domišljiji in kreativnosti. Želimo vam veliko raziskovalnega elana in pridobljenega znanja.

S10 Dvojezična srednja šola Lendava

SOCIALNA NEENAKOST

Bogastvo, moč in vpliv so med posameznimi skupinami ljudi zelo neenakomerno razporejeni. Tako imajo nekateri več, drugi bistveno manj sredstev za preživetje. Ta neenakost je danes, v 21. stoletju čedalje večja. Bogate države postajajo vedno bolj bogate, države tretjega sveta čedalje bolj revne. Ta razlika se kaže tudi znotraj posameznih držav.

Naše vprašanje se glasi:

Kakšno je razmerje v vašem kraju med tistimi z višjim prihodkom in tistimi z nižjim?

a) Kako uspejo preživeti družine, ki imajo drastično nizke prihodke?

Kako morajo te družine porazdeliti denar, da bodo preskrbljene s hrano, vodo, elektriko in bodo zmogle plačati še položnice za davek na hišo oz. najemnino za stanovanje, odvoz smeti, si kupiti potrebščine za osebno higieno. Pri tem upoštevajte, da je lahko mesečni prihodek 4-članske družine 500 evrov. Torej, koliko elektrike, vode, lahko porabijo, koliko hrane lahko kupijo in ali jim ostane še kaj denarja?

b) Kako bi lahko odpravili velike razlike med bogatimi in revnimi?

Predlagajte konkretne rešitve. Menite, da je projekt Venus utopija? Svoj odgovor natančno pojasnite.

Oblika odgovora:

Od vas pričakujemo zanimiv zgoščen povzetek spoznanj. Ne pozabite navesti virov.

Izvedite anketo (povprašajte pri prijateljih, sorodnikih - pri različnih starostnih skupinah) in rezultate prikažite s pomočjo grafa. Pojdite tudi do različnih institucij, ki se ukvarjajo s socialno problematiko.

Lep pozdrav iz Lendave! :)